

Prof. dr hab. Ewa Biegas
Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, pismo Przewodniczącego Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne, Pani dr hab. Moniki Gardoń-Preinl, zlecenie podjęte na podstawie *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz.574 z późn. zm.)*

Dotyczy:

Wykonania w ramach prowadzonej działalności naukowej dzieła w postaci sporządzenia autorskiej recenzji dotyczącej rozprawy doktorskiej w przewodzie doktorskim Pana mgr. Mariusz Kwietnia, w związku z wszczętym przez Radę do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej – sztuki muzyczne.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana mgr. Mariusza Kwietnia zatytułowana: „Dichterliebe, Op. 48 Roberta Schumanna, czyli muzyczno-poetyckie poszukiwanie miłości w konflikcie serca i umysłu” składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wyżej wymienionym tytułem.

Dzieło artystyczne stanowi nagranie CD szesnastu pieśni Roberta Schumanna a z cyklu „Dichterliebe” Op. 48 o następujących tytułach :

1. In wunderschönen Monat Mai
2. Aus meinen Tränen sprießen
3. Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne

4. Wenn ich in deine Augen seh'
5. Ich will meine Seele tauchen
6. Im Reihn, im heligen Strome
7. Ich grolle nicht
8. Und wubten's die Blumen, die kleinen
9. Das ist ein Floten und Geigen
10. Hor' ich das Liedchen klingen
11. Ein Jungling liebt ein Madchen
12. Am leuchtenden Sommermorgen
13. Ich hab' im Traum geweinet
14. Allnachtlich im Traume seh' ich dich
15. Aus alten Marchen winkt es
16. Die alten bosen Lieder

Utwory te zostały nagrane w Sali Koncertowej Katowickiej Akademii Muzycznej, soliście towarzyszyła przy fortepianie Olga Tsymbaluk.

W pierwszych słowach recenzji chciałabym wyrazić swój podziw, szacunek i uznanie dla całokształtu dokonań artystycznych oraz docenić wkład Maestro Marusza Kwietnia w rozwój światowej sztuki wokalne. Pan Mariusz Kwiecień to artysta kompletny, potrafiący wyrzeźbić pewnego rodzaju spójność, na którą składa się słowo, muzyka oraz gra aktorska. Właśnie te wyjątkowe właściwości służące przede wszystkim oddaniu istoty muzyki, jej ekspresji przemawiającej do słuchacza poruszająco i bezpośrednio stały się wyznacznikiem scenicznych kreacji barytona który od lat zachwyca publiczność występując na deskach najwyborniejszych teatrów operowych całego świata. Dokonanie oceny dzieła artystycznego przedstawionego przez Doktoranta poczytuję za wielki zaszczyt.

Pieśni Roberta Schumanna należą do jednych z najbardziej wymagających w światowej literaturze lirycznej. Cykl „Dichterliebe” pełen dominującego wręcz cierpienia, przeszywającego bólu z powodu samotności i tęsknoty, a także miłości, radości i ufności, domaga się wręcz od śpiewaka a także pianisty wykonania ukazującego pełną paletę barw emocji, których nośnikiem jest dychotomia muzyki i tekstu. Sam Doktorant pisze, iż „wszystkie szesnaście pieśni to podróż wraz z kompozytorem przez krainę naiwnej nadziei, przez utratę złudzeń, później dystans i ucieczkę w absurdalny oniryzm, by na koniec powrócić do dobrze znanej rzeczywistości”. Owa podróż za sprawą wokalisty i towarzyszącej Mu pianistki staje się wędrówką przepelnioną muzyczną

dojrzałością, niezwykle przekonującą interpretacją, pięknym brzmieniem głosu, którą bez cienia wątpliwości można nazwać artystyczną kreacją.

W poszczególnych pieśniach Pan Mariusz Kwiecień dysponuje nader zróżnicowanym i bogatym wachlarzem dynamiczno – barwowym, który w zestawieniu z wyjątkową dbałością o precyzyjną artykulację przekłada się na bardzo świadome budowanie interpretacji cyklu, gdzie muzyka niesie słowo jako koherentną całość. Prezentacja cyklu pieśni „Dichterliebe” to przykład w pełni świadomego śpiewaka, którego warsztat wokalny zbudowany na prawidłowym oddechu w połączeniu z ekspresją interpretacyjną pozwala mierzyć się z tak trudnymi dziełami jak ów cykl Roberta Schumanna. Świetna dykcja oraz bardzo dobra wymowa języka niemieckiego w połączeniu z drogą dążenia emocjonalnego frazy muzycznej daje znakomity efekt. Miękkie wejście w poszczególne dźwięki, swoboda prowadzenia frazy legato zarówno w dynamice pp jak i ff, tony ubrane w szaty wibracji skrojonej na miarę rodzaju głosu dają w rezultacie zachwycające słuchacza dzieła artystyczne. Pan Mariusz Kwiecień operuje pełną paletą barw oraz dynamiki głosu podkreślając wszelkie zmiany harmoniczne, zmienność nastrojów oraz kontrasty tonalne, które stanowią istotną część składową formy pieśni. Z ogromnym wyczuciem stylu potraktował zarówno krótkie uniesienia emocjonalne jak i monumentalne kulminacje nie zaburzając przy tym logicznej konstrukcji formy.

Na szczególne uznanie zasługują towarzysząca przy fortepianie Doktorantowi Pani Olga Tsymbaluk.

Założony cel artystyczny dokumentuje w sposób czytelny opis dzieła

Do dzieła artystycznego załączona została praca, w zamierzeniu stanowiąca opis tegoż dzieła. Praca skonstruowana została w sposób prawidłowy pod względem metodologicznym. Składa się na nią wstęp, cztery rozdziały, zakończenie stanowiące podsumowanie, bibliografia oraz spis przykładów nutowych.

We wstępie autor wprowadza czytelnika w tajniki swych artystycznych poszukiwań będących swoistym kompendium nad psychologią uczuć zawartych w poszczególnych pieśniach Roberta Schumanna. Bogaty język znamionuje

dojrzałość Doktoranta, którego dysertacja stanowi kwint esencję uzasadnienia problemu zawartego w jej tytule.

Rozdział pierwszy to udana próba ukazania biografii Roberta Schumana i Heinricha Heine. Autor sugestywnie przeprowadził czytelnika przez najważniejsze wydarzenia z życia kompozytora i poety opisując także ich wzajemne relacje.

Rozdział drugi to studium porównawcze między kreatywnością a psychopatologią poparte naukowymi badaniami oraz wywodami specjalistów z dziedziny psychoanalizy. Jakże ciekawym jest spostrzeżenie dr. hab. Marcina Siwka, kierownika Zaburzeń Afektywnych Katedry Psychiatrii UJ CM: „Chory jest skupiony na sobie, na własnym cierpieniu. Ale to z doświadczeń depresyjnych najczęściej czerpie natchnienie do swojej twórczości”.

Rozdział trzeci w podrozdziale pierwszym traktuje o złożoności psychiki Roberta Schumana kolejny zaś stanowi genezę powstania cyklu „Dichterliebe”.

Rozdział czwarty to nadzwyczaj profesjonalne analityczne repetytorium stanowiące dogłębną analizę cyklu pieśni Roberta Schumana. Doktorant dzieli dzieło na cztery części tytułując je: oczarowanie, rozczarowanie, ironia, jawa czy sen? Ta część pracy zasługuje na szczególne uznanie. Doktorant gruntownie pochyla się nad tekstem lirycznym oraz środkami wyrazu zastosowanymi przez kompozytora skrupulatnie poddając ocenie rozłożenie frazy jako sposobu budowania napięcia dramatycznego, wyrażonego przez dynamikę, agogikę, zmienność rytmu oraz metrum które poddane są przede wszystkim stanowi uczuć twórcy.

Wszystkie rozdziały posiadają przejrzystą narrację, napisane są komunikatywnym, barwnym językiem, a przede wszystkim wnoszą ważne i interesujące informacje dotyczące zrozumienia warstwy literackiej i muzycznej dzieła argumentując odpowiedź na pytanie zadane w tytule dysertacji.

Zakończenie pracy to znakomite podsumowanie i wnioski, napisane potoczystym językiem, które samo w sobie stanowi subiektywne spojrzenie na kameralną twórczość Roberta Schumana.

Konkluzja

Reasumując, praca doktorska mgr. Mariusza Kwietnia składa się z dwóch ściśle korelujących ze sobą elementów: dzieła artystycznego dopełnionego badawczo-naukowym opisem. Całość stanowi istotny wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny artystycznej.

Niniejszym stwierdzam, że Doktorant wykazał się wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób Doktorant rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz.574 z późn. zm.)*

Pracę doktorską Pana mgr. Mariusza Kwietnia przyjmuję.

prof. dr hab. Ewa Biegas

